MAANPUOLUSTUKSEN
HENKILÖKUNTALIITTO MPHL RY

LAUSUNTO 23/Dg

4.10.2021

Eduskunta
valtiovarainvaliokunta hallinto- ja turvallisuusjaosto

VNS 8/2021/vp Valtioneuvoston puolustusselonteko

PUOLUSTUSSELONTEKO - TALOUDELLISET VOIMAVARAT

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston puolustuselontekoon teemalla taloudelliset voimavarat.

Selonteon mukaan Puolustusvoimiin aikaisempina vuosina kohdistetut säästövelvoitteet ja nykyisin käytössä olevat resurssit haastavat toiminnan ja valmiuden ylläpitämisen nykytasolla sekä rajoittavat varautumista pitkäkestoiseen kriisiin ja sodankäyntiin.

Puolustusvoimauudistuksen säästöjen seurauksena vähennettiin peräti noin 2300 tehtävää Puolustusvoimista.

Toimintaympäristön muuttuessa tilannetta arvioitiin uudelleen vuoden 2017 puolustus-selonteossa. Lisä- ja erityisrahoitusta on saatu, ja näin vähitellen pystytty toimintaa palauttamaan. Työ jatkuu nyt käsittelyssä olevassa puolustusselonteossa.

Tämä osoittaa, että kivuliaiden säästöjen jälkeen toiminnan tason nosto on pitkä ja kivinen tie. Puolustusvoimat joutui kohtuuttomien säästöjen kohteeksi, eikä tämä saa toistua.

Laivue 2020-hanke sekä HX-hanke ovat tärkeitä vahvan kansallisen puolustuskyvyn kannalta. Eduskunnan näihin hyväksymä täysimääräisen lisärahoituksen pitää taata se, ettei Puolustusvoimat joudu tulevina vuosina näiden strategisten hankintojen takia talousarviokurimukseen muun toimintansa osalta.

Merkittävä kirjaus on, että resurssit puolustuskyvyn ylläpitämiseen ja kehittymiseen varmistetaan vaalikauden ylittävään rahoituskehykseen. Kokonaismaanpuolustustyön ylläpito ja kehittäminen hankkeineen edellyttävät pitkäjänteistä suunnittelua ja resurssit on turvattava kaikilta osin.

Kaikki puolustusselonteossa esitettävät hankinnat ja toiminta ovat tärkeitä. Toiminta on mahdollista ainoastaan osaavan, ammattitaitoisen ja riittävän henkilöstön turvin. Puolustusvoimien henkilöstön määrä on edelleen puolustusvoimauudistuksen jäljiltä alimitoitettu nykyisiin tehtäviin nähden.

Puolustusselonteko edellyttää henkilöstömäärän kasvattamista 500 henkilötyövuodella 2020-luvun loppuun mennessä. Tämä on mielestämme minimitavoite, joka edellyttää noin 38 milj. euron vuosittaista pysyvää tasokorotusta.

Aikajänne henkilöstömäärän kasvattamiselle on liian pitkä ja luo epävarmuutta sen toteutumiselle. Henkilöstöresursseja tarvitaan nopeammin. Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien suorittaminen kaikissa turvallisuustilanteissa edellyttää suorituskykyistä ja riittävää henkilöstöä, jonka jaksamisesta tulee huolehtia sekä taata henkilöstön toimintakyky kokonaisvaltaisesti.

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto kantaa erityistä huolta siviilihenkilöstön jaksamisesta ja riittävästä määrästä Puolustusvoimissa. Puolustusvoimauudistus leikkasi kohtuuttomasti erityisesti siviilitehtävien määrää. Edelleen puolustusvoimauudistuksen jälkeenkin esim. tärkeiden kybertehtävien perustamiseen on jouduttu kohdentamaan avautuvia siviilitehtäviä sisäisin siirroin. Tehdyt leikkaukset ja uudelleen kohdentamiset vaikuttavat henkilöstön jaksamiseen edelleen ja jatkuvasti. Selonteon kirjauksen henkilöstömäärän kriittisestä vaikutuksesta työssä jaksamiseen allekirjoitamme täysin.

Pidämme tärkeänä, että siviilihenkilöstön suhteellisesta ja tasapuolisesta tehtävien osuudesta huolehditaan.

Laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta (218/1970) on päivittämisen tarpeessa. Puolustusvoimien henkilöstöjärjestöt ovat esittäneet siihen korjaustarpeita, jotka parantavat ja tukevat henkilöstön toimintakykyä ja jaksamista.

Strategisten kumppanien osalta kustannustehokkuutta seurataan. Mm. Millog Oy:n ja Leijona Catering Oy:n osalta kustannustehokkuusvaatimukset eivätkä Puolustuskiinteistöt tytärliikelaitoksen kustannusten nousun hillitseminen saa tarkoittaa niiden henkilöstöresurssien vähentämistä tai palvelussuhteen ehtojen heikentämistä.

Puolustuselonteossa viitataan asevelvollisuuskomitean työhön ja sen mahdollisiin toimenpideohjelmiin, jotka saattavat aiheuttaa kustannusvaikutuksia esim. kutsuntoihin liittyen. Edellytämme, että mahdolliset muutokset resursoidaan täysimääräisesti myös henkilöstön osalta. ”Juustohöylämenettelyllä” tehtävät sisäiset tehtäväsiirrot eivät ole mahdollisia eivätkä hyväksyttäviä.

Selonteossa kannetaan huolta menojen uudelleenkohdennuksista ja leikkauksista, jotka muodostavat kasvavan haasteen ja heikentävät puolustuskyvyn ylläpitoa ja kehittämistä.

Jaamme tämän huolen, sillä vuosien 2022-2025 julkisen talouden suunnitelmassa on kohdennettu puolustusministeriön hallinnonalalle 35 miljoonan euron kehysvähennys vuodesta 2023 alkaen. Lisäksi tulevat myös aiempiin suunnitelmiin perustustuvat leikkaukset ja menosäästöt.

Puolustusselonteko on kattava ja suorapuheinen linjaus puolustuskykymme ylläpidosta ja kehittämisestä. Tähän pirtaan eivät missään määrin sovi puolustusministeriön hallinnonalalle vuodesta 2023 lukien kohdennettavat säästöt – niistä on luovuttava.

Kunnioittavasti

Elina Laiho
puheenjohtaja